

Sygn. akt I ACa 1014/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Edyta Buczkowska-Żuk
Sędziowie:	SSA Artur Kowalewski SSA Marta Sawicka (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Waclawik

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2015 r. na rozprawie w Szczecinie
sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko K. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 27 października 2014 r., sygn. akt I C 1278/12

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA M. Sawicka SSA E. Buczkowska-Żuk SSA A. Kowalewski

Sygn. akt I ACa 1014/14

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. pozwem złożonym w dniu 5 grudnia 2012 r. wniósł o zasądzenie od pozwanej K. S. na jego rzecz kwoty 300 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, a nadto

o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, że aktem notarialnym z dnia 29 marca 2005 r., rep. A nr (...) ustanowiona została hipoteka do kwoty 300 000 zł na nieruchomości położonej przy ul. (...) w S., stanowiącej własność pozwanej. Hipoteka ta zabezpiecza wierzytelność powoda wobec (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w

D. powstała wskutek realizacji umowy dystrybucji z dnia 1 lutego 2003 r. zawartej pomiędzy spółką system a poprzednikiem powoda – (...) Spółki Akcyjnej w W.. Na podstawie powyższej umowy spółka (...) była nabywcą towarów powoda oraz przyjmowała kaucjonowane opakowania tych towarów w postaci palet, skrzynek i butelek za które była zobowiązana zapłacić umówione kwoty. Łączna kwota zaległości z tego tytułu wynosi 611 289,25 zł. Wierzytelność ta stwierdzona została m.in. tytułem wykonawczym w postaci nakazu zapłaty z dnia 17 stycznia 2012 r., sygn. akt XVI GNc 1213/11. Jako podstawę roszczenia powód wskazał art. 65 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece.

Pozwana K. S. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwana wskazała, że nie posiada wiedzy na temat kondycji finansowej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, stosunków łączących spółkę z powodem, wzajemnych rozliczeń i istniejącej wierzytelności. Powołując się na regulację zawartą w art. 73 ustawy o księgach wieczystych i hipotece pozwana zakwestionowała zasadność i wysokość dochodzonego roszczenia podnosząc, że powód nie udowodnił wysokości żądanej kwoty. Ponadto pozwana wskazała, że nie jest dłużnikiem osobistym powoda i jej odpowiedzialność jest ograniczona do nieruchomości obciążonej hipoteką.

W piśmie z dnia 23 lipca 2013 r. powód zmodyfikował żądanie pozwu o tyle, że zastrzegł, że odpowiedzialność pozwanej ograniczona jest do wartości nieruchomości położonej w S. przy ul. (...), składającej się z działek nr (...) i (...), dla której Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim prowadzi księgę wieczystą nr (...). Ponadto powód wskazał, że przeciwko dłużnikowi (...) spółce z o.o. poza tytułem wykonawczym dołączonym do pozwu wydane zostały dwa inne tytuły: nakaz zapłaty Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z dnia 25 maja 2012 r. sygn. akt XV GNc 2991/12 na kwotę 99 794,45 zł i nakaz zapłaty Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z dnia 22 stycznia 2013 r., sygn. akt XV GNc 275/13 na kwotę 28 318,35 zł. Spółka (...) nie zaskarżyła żadnego z wydanych przeciwko niej nakazów zapłaty, nigdy nie kwestionowała też salda zadłużenia.

Wyrokiem z dnia 27 października 2014r. Sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 300 000zł z odsetkami ustawowymi od dnia 5 grudnia 2012 roku zastrzegając pozwanej prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności do nieruchomości położonej w S. przy ulicy (...) i ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim prowadzi księgę wieczystą (...) oraz zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 22 217zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w D. prowadziła działalność gospodarczą w zakresie dystrybucji piwa.

W dniu 1 lutego 2003 r. spółka (...) zawarła z (...) Spółką Akcyjną w W. umowę dystrybucyjną na mocy której (...) S.A. zobowiązał się sprzedać spółce (...) piwa butelkowe, piwa puszkowe i piwa w beczkach typu (...) celem dalszej ich dystrybucji prowadzonej przez kupującego na jego własne ryzyko. Sprzedający zobowiązał się udzielić kupującemu rabatu podstawowego w wysokości 8% upustu od ceny do detalu przy wszystkich dokonywanych zakupach, rabatu dodatkowego w wysokości 2% za realizację miesięcznego planu sprzedaży, rabatu dodatkowego w wysokości 2% za realizację dwumiesięcznego planu sprzedaży, rabatu dodatkowego w wysokości 1% za odbiory całosamochodowe, rabatu dodatkowego w wysokości 1% miesięcznie pod warunkiem że zostanie zrealizowany miesięczny plan sprzedaży i od 1-15 dnia miesiąca kupujący zrealizuje minimum 50% miesięcznego planu sprzedaży. Rabaty dodatkowe miały być udzielane do faktur zapłaconych w terminie nieprzekraczającym terminów płatności określonych na fakturach i odliczane od ceny do detalu po uregulowaniu wszystkich należności za okres rozliczeniowy. Strony ustaliły, że możliwa jest kompensata wzajemnych zobowiązań i wzajemnie się do niej upoważniły. Termin płatności ustalony został na 28 dni od daty wystawienia faktury. Od należności niezapłaconych w terminie sprzedający mógł naliczać odsetki ustawowe. Kupujący mógł zadłużyć się u sprzedającego z tytułu dostaw realizowanych przedłużonym terminem płatności do kwoty 500 000 zł (limit

kredytowy). Za opakowanie zwrotne kaucjonowane (butelki, skrzynki, palety) dostarczone przez sprzedającego kupujący był zobowiązany wpłacić kaucję w wysokości i terminie określonym w dokumencie rozliczającym obrót opakowań dostarczonym razem z fakturą za sprzedaż piwa. Otrzymana przez sprzedającego kaucja podlegała zwrotowi w terminie 35 dni po przyjęciu opakowań do magazynu. Zobowiązanie sprzedającego z tytułu zwrotu kaucji miało być kompensowane z należnościami sprzedającego (od najstarszych) w pierwszej kolejności

z tytułu kaucji należnych, w następnej z innymi należnościami powstałymi w toku bieżących kontaktów pomiędzy stronami, bez względu na termin ich wymagalności. Zgodnie z umową sprzedający przekazywał kupującemu dwumiesięczne plany sprzedaży a kupujący udzielał pisemnej akceptacji. Brak akceptacji planu sprzedaży upoważniał sprzedającego do rozwiązania umowy dystrybucyjnej bez zachowania okresu wypowiedzenia.

Umowa dystrybucyjna z dnia 1 lutego 2003 r. była następnie zmieniana aneksami z dnia 20 lutego 2003 r., 30 kwietnia 2003 r., 1 września 2009 r., 9 maja 2004 r., 7 czerwca 2004 r., 8 czerwca 2004r., 20 października 2004 r., 20 stycznia 2005 r., 25 kwietnia 2005 r., 17 października 2005 r., 8 grudnia 2005 r., 1 lutego 2006 r., 3 lutego 2006 r., 31 marca 2006r., 1 czerwca 2006 r., 20 lipca 2006 r., 1 października 2006 r., 1 stycznia 2007 r., 8 marca 2007 r., 10 października 2007 r., 24 października 2007 r., 1 maja 2010 r., 1 kwietnia 2011 r.

Zmiany dotyczyły m.in. wysokości rabatów, zasad ich udzielania i rozliczania retra, okresów rozliczeniowych, odsprzedaży produktu do sieci podhurtu, sprzedaży wina.

S. S. – wspólnik spółki (...) spółki z o.o. wraz z żoną K. S. byli właścicielami na prawach wspólności ustawowej nieruchomości zabudowanej składającej się z działek nr (...) o łącznym obszarze 819 m⁽²⁾ położonej przy ul. (...) w S., dla której Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim prowadzi księgę wieczystą nr (...). W dniu 29 marca 2005 r. K. S. i S. S. ustanowili na tej nieruchomości hipotekę kaucyjną do kwoty 300 000 zł na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w W. tytułem zabezpieczenia należności które mogą powstać w związku z umową dystrybucyjną z dnia 1 lutego 2003 r. Hipoteka wpisana została do księgi wieczystej nr (...) w dniu 12 kwietnia 2005 r.

W dniu 31 sierpnia 2006 r. (...) Spółka Akcyjna w W. (poprzednio (...) Spółka Akcyjna) zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. umowę przeniesienia zorganizowanej części przedsiębiorstwa na mocy której (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wstąpił we wszystkie prawa wynikające z umowy dystrybucyjnej z dnia 1 lutego 2003r. zawartej z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w D.. Kolejne aneksy do umowy dystrybucyjnej po 31 sierpnia 2006 r. zawierane były z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. jako sprzedającym. Na podstawie powyższej umowy w księdze wieczystej nr (...) wpisano (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W. jako wierzyciela hipotecznego w miejsce (...) Spółka Akcyjna w W..

Od października 2011 r. (...) spółka z o.o. nie wywiązywała się z zapłaty ceny za towar nabyty od powoda oraz zwrotu opakowań bądź zapłaty kaucji. Prezes zarządu spółki negocjował z powodem zmiany zasad dotyczących rozliczenia tzw. retra (tj. rabatu uzależnionego od wielkości zakupu), lecz bezskutecznie. Zaległość z tytułu ceny za towar i opakowania w grudniu 2011 r. wynosiła 827 498,98 zł, wobec czego powód złożył przeciwko spółce (...) pozew o zapłatę tej kwoty. Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie XVI GNc 1213/11 Sąd Okręgowy

w W. zasądził od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 827 498,98 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu w kwocie 17 560,75 zł. Nakazowi temu została nadana klauzula wykonalności.

W okresie od stycznia do kwietnia 2012 r. zadłużenie spółki (...) wobec powoda z tytułu kaucji za dostarczone opakowania wynosiło 99 794,45 zł. Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie XV GNc 2991/12 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie zasądził od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 99 794,45 zł wraz z ustawowymi odsetkami

i kosztami procesu w kwocie 4 865 zł. Nakazowi temu została nadana klauzula wykonalności.

W październiku 2012 r. zadłużenie z tytułu niezwróconych opakowań wzrosło o kwotę 28 318,35 zł. Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22 stycznia 2013 r.

w sprawie XV GNC 275/13 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie zasądził od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 28 318,35 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu w kwocie 2 771 zł. Nakazowi temu została nadana klauzula wykonalności.

Spółka (...) nie wносиła sprzeciwów od powyższych nakazów zapłaty, pomimo że pozostawała z powodem w sporze dotyczącym rozliczenia opakowań. Spór dotyczył kwoty ok. 17 tys. zł. W 2012 r. spółka prowadziła rozmowy z potencjalnym inwestorem z Niemiec, o czym informowała swoich wierzycieli w tym również powoda. Zarząd spółki wskazywał, że środki pozyskane od inwestora pozwolą na rozpoczęcie spłaty zobowiązań wobec wierzycieli. Pismem z dnia 30 kwietnia 2012 r. zarząd spółki (...) zwracał się do pełnomocnika powoda z prośbą o przesunięcie terminu działań windykacyjnych z uwagi na podjęte rozmowy z inwestorem.

W dniu 24 marca 2011 r. K. S. zawarła z mężem S. S. umowę o ustanowieniu rozdzielności majątkowej, a następnie na podstawie umowy darowizny z dnia 2 listopada 2011 r. (rep. A nr (...)) pozwana stała się jedyną właścicielką nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...).

Pismem z dnia 8 sierpnia 2012 r. pełnomocnik powoda wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 300 000 zł w terminie 5 dni od otrzymania wezwania. Pismo to zostało nadane listem poleconej do pozwanej w dniu 10 sierpnia 2012 r. Pozwana do chwili obecnej nie zapłaciła na rzecz powoda żądanej kwoty.

W dniu 23 stycznia 2014 r. ogłoszona została upadłość (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. obejmująca likwidację majątku spółki.

W oparciu o takie poczynione w sprawie ustalenia Sąd Okręgowy uznał powództwo za uzasadnione w całości.

W niniejszej sprawie powód domagał się od pozwanego zapłaty kwoty 300 000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu tytułem zaspokojenia wierzytelności hipotecznej zabezpieczonej hipoteką umowną kaucyjną na nieruchomości, której pozwana jest właścicielem.

Podstawę prawną roszczenia stanowi art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r.

o księgach wieczystych i hipotece (tj. Dz. U. z 2001 r., Nr 124, poz. 1361). Zgodnie z treścią tego przepisu w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomość obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyja stała się własnością,

i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości (hipoteka). Aktualnie hipoteka uregulowana jest jako prawo o jednolitej konstrukcji, opartej w głównej mierze na założeniach dotychczasowej hipoteki kaucyjnej. Ustawą z dnia 26 czerwca 2009r.

o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 131, poz. 1075), która weszła w życie w dniu 20 lutego 2011r., został zniesiony podział na hipotekę kaucyjną i hipotekę zwykłą. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ww. ustawy do hipotek kaucyjnych powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2, stosuje się przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece z dnia 6 lipca 1982 r. w nowym brzmieniu. Ust. 2 stanowi natomiast, że do hipotek zwykłych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 1,

w dotychczasowym brzmieniu, z wyjątkiem art. 76 ust. 1 i 4 tej ustawy, które stosuje się

w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. To samo dotyczy hipotek kaucyjnych zabezpieczających roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, lecz nieobjętych

z mocy ustawy hipoteką zwykłą, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Jak wynika z treści tego przepisu, ustawodawca w stosunku do dawnych, tj. istniejących

w dniu 20 lutego 2011 r., hipotek kaucyjnych – z wyjątkiem przepisów dotyczących rozporządzenia opróżnionym miejscem hipotecznym – przyjął zasadę bezpośredniego działania noweli, co nie dotyczy hipotek kaucyjnych zabezpieczających roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, lecz nieobjętych z mocy ustawy hipoteką zwykłą. W tym zakresie obowiązuje zasada dalszego działania dawnej ustawy (por. E. Gniewek, Nowelizacja ustawy o księgach wieczystych i hipotece, Edukacja Prawnicza 2011, nr 2, s. 7).

Sąd Okręgowy wskazał, że podstawowym uprawnieniem wierzyciela z tytułu ustanowienia hipoteki jest prawo dochodzenia zaspokojenia z obciążonej nieruchomości, bez względu na to czyją stała się własnością i bez względu na to czy pomiędzy wierzycielem hipotecznym a dłużnikiem rzeczowym (właścicielem obciążonej nieruchomości) istnieje stosunek obligacyjny. Dłużnik rzeczowy może, ale nie musi być dłużnikiem osobistym z tytułu zabezpieczonej wierzytelności. Sens hipoteki wyraża się właśnie w tym, że jeżeli dłużnik osobisty nie spełnia należnego świadczenia pieniężnego wierzyciel może wszcząć egzekucję przeciwko dłużnikowi rzeczowemu. Przedtem powinien jednak uzyskać przeciwko niemu tytuł wykonawczy (por. wyrok SN z dnia 25 sierpnia 2004r., IV CK 606/03). Wierzyciel hipoteczny może dochodzić zaspokojenia, jeżeli jego wierzytelność istnieje i jest wymagalna. Chodzi tutaj tak o istnienie i wymagalność wierzytelności osobistej, jak i wierzytelności hipotecznej (por. Sąd Apelacyjny w Szczecinie w: wyroku z 4.10.2012 r., I A Ca 502/12, wyroku z 7.2.2013, I A Ca 796/12). Zgodnie z art. 73 ustawy o księgach wieczystych i hipotece właściciel nieruchomości niebędący dłużnikiem osobistym może, niezależnie od zarzutów, które mu przysługują osobiście przeciwko wierzycielowi hipotecznemu, podnosić zarzuty przysługujące dłużnikowi oraz te, których dłużnik zrzekł się po ustanowieniu hipoteki. Ciężar wykazania przesłanek odpowiedzialności z art. 65 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece spoczywał zgodnie z art. 6 k.c. na powodzie.

Sąd Okręgowy podkreślił dalej, że w niniejszej sprawie bezsporne było, że pozwana jest właścicielem nieruchomości zabudowanej składającej się z działek nr (...)

o łącznym obszarze 819 m² położonej przy ul. (...) w S., dla której Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim prowadzi księgę wieczystą nr (...). Powyższą okoliczność potwierdza nadto odpis

z księgi wieczystej prowadzonej dla tej nieruchomości. Bezsporne w sprawie było, że nieruchomość pozwanej obciążona jest hipoteką umowną kaucyjną na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w kwocie do 300 000 zł na zabezpieczenie spłaty wierzytelności z umowy dystrybucyjnej z dnia 1 lutego 2003 r. zawartej pomiędzy poprzednikiem powoda (...) Spółką Akcyjną w W. a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w D.. Powodowa spółka – jako wierzyciel hipoteczny – może dochodzić zaspokojenia od pozwanej jako właściciela nieruchomości, na której ustanowiona została hipoteka zabezpieczająca spłatę wierzytelności wynikającej

z umowy dystrybucyjnej. Wierzyciel hipoteczny może dochodzić zaspokojenia, jeżeli jego wierzytelność istnieje i jest wymagalna. Powołując się na regulację zawartą w art. 73 ustawy o księgach wieczystych i hipotece pozwana zakwestionowała zasadność i wysokość dochodzonego roszczenia podnosząc, że powód nie udowodnił wysokości żądanej kwoty. Przepis ten stanowi, że właściciel nieruchomości niebędący dłużnikiem osobistym może, niezależnie od zarzutów, które mu przysługują osobiście przeciwko wierzycielowi hipotecznemu, podnosić zarzuty przysługujące dłużnikowi oraz te, których dłużnik zrzekł się po ustanowieniu hipoteki. Oznacza to, że właściciel nieruchomości niebędący dłużnikiem osobistym może podnieść wszystkie zarzuty, które mu przysługują osobiście przeciw wierzycielowi, chociażby zarzut dotyczący istnienia hipoteki, może też podnieść zarzuty przysługujące dłużnikowi osobistemu, w tym również zarzut nieistnienia wierzytelności lub istnienia jej w mniejszym rozmiarze. W świetle tego przepisu właściciel nieruchomości niebędący dłużnikiem osobistym może podnosić zarzuty, które przysługują dłużnikowi osobistemu w chwili podnoszenia ich przez właściciela niebędącego dłużnikiem osobistym, a także te, których dłużnik osobisty zrzekł się po ustanowieniu hipoteki. Jako dowody istnienia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką i jej rozmiarów powód przedstawił odpisy trzech tytułów wykonawczych nakazów zapłaty wydanych przeciwko (...) spółce

z ograniczoną odpowiedzialnością w D. w sprawach XVI GNc 1213/11, XV GNc 2991/12, XV GNc 275/13, z których wynika, że suma zaległości (bez odsetek i kosztów procesu) dłużnika osobistego wobec powoda wynosi 955 611 zł. Zaległości te dotyczą zapłaty ceny za towar i zwrotu opakowań dostarczonych przez powoda spółce (...) na podstawie umowy dystrybucyjnej, co potwierdza treść pozwów złożonych przez powoda w w/w postępowaniach sądowych.

Istnienie wierzytelności z tego tytułu potwierdzili również świadkowie L. S., S. S. (członkowie zarządu w spółce (...)) oraz I. K. (regionalny kontroler komercyjny w spółce (...)). Wprawdzie świadkowie ci wskazywali różne kwoty aktualnego zadłużenia, lecz w każdym przypadku były to kwoty znacznie przewyższające kwotę żadaną przez powoda w niniejszej sprawie.

A mianowicie świadek I. K. podawała kwotę ok. 659 000 zł (bez odsetek), a świadkowie L. S. i S. S. – kwotę ok. 800 000 zł. Świadek S. S. podnosił dodatkowo, że sporna pomiędzy stronami umowy dystrybucyjnej pozostawała kwestia rozliczenia opakowań, przy czym spór ten dotyczył należności w kwocie ok. 17 000 zł. Nawet gdyby uznać, że zarzut niewłaściwego rozliczenia zwrotu opakowań jest uzasadniony i pomniejszyć łączną kwotę zadłużenia powstałego

z tytułu realizacji umowy dystrybucyjnej o wskazywaną przez świadka kwotę 17 000 zł to

i tak wierzytelność przysługująca powodowi wobec dłużnika osobistego nadal przewyższałaby znacznie kwotę 300 000 zł. Kwestią sporną w rozliczeniach pomiędzy powodem a (...) spółką z o.o. było również tzw. retro, tj. rabat przyznawany od zakupów uzależniony od wielkości obrotu. Świadców S. S. i L. S. wyrażali wątpliwość czy retro zostało rozliczone w sposób prawidłowy, jednakże nie potrafili wskazać jakich konkretnie kwot dotyczyć miałyby rzekome nieprawidłowości. Jednocześnie świadkowie podawali, że retro rozliczane było według zasad przyjętych w umowie

i kolejnych aneksach podpisywanych pomiędzy stronami umowy dystrybucyjnej, lecz postanowienia umowy w tym zakresie były dla spółki (...) niekorzystne albowiem przewidywały dodatkowe warunki, od których uzależnione było otrzymanie rabatu, którym to warunkom spółka (...) nie była w stanie sprostać.

Reasumując Sąd stwierdził, że strona pozwana nie wykazała, iż należności (...) spółki z o.o. w D. wobec powoda są mniejsze aniżeli kwota zabezpieczenia w postaci hipoteki. Sąd Okręgowy pominął zawnioskowany przez pozwaną dowód z opinii biegłego rewidenta na okoliczność ustalenia istnienia zadłużenia (...) spółki z o.o. z tytułu umowy dystrybucyjnej, albowiem pozwana pomimo zobowiązania nałożonego na rozprawie w dniu 21 marca 2014 r. nie uściła zaliczki na wydatki związane z opinią biegłego (art. 130⁴ §5 kpc). W tym stanie rzeczy podniesiony przez pozwaną zarzut nieistnienia wierzytelności, czy też istnienia jej w mniejszym rozmiarze niż wskazywana przez wierzyciela hipotecznego uznać należy za chybiony. Pozwany – jako dłużnik hipoteczny jest zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda kwoty 300 000 zł stanowiącej istniejącą i wymagalną wierzytelność. Zgodnie z art. 319 k.p.c. – jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, Sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności. Pozwana odpowiada wyłącznie z nieruchomości położonej w S. przy ul. (...), składającej się z działek nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim prowadzi księgę wieczystą nr (...). Mając powyższe na względzie Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 300 000 zł zastrzegając jednocześnie pozwanej prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności do nieruchomości obciążonej hipoteką.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc, stosownie do którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzycielowi przysługują odsetki za okres opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Powód domagał się od pozwanej odsetek od dnia wniesienia pozwu. Przed wniesieniem pozwu powód kierował do pozwanej wezwanie do zapłaty pismem z dnia 8 sierpnia 2012 r. nadanym listem poleconym w dniu 10 sierpnia 2012 r. i wyznaczył termin 5 dni na spełnienie świadczenia.

W tym stanie rzeczy należało przyjąć, że w dacie złożenia pozwu tj. 5 grudnia 2012 r. pozwana pozostawała w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia i od tego dnia powód mógł domagać się odsetek ustawowych za opóźnienie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków oraz dowodów z dokumentów. Zeznania świadków co do okoliczności, które miały znaczenie dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie były spójne z dowodami dokumentalnymi i tego względu Sąd uznał je za wiarygodne. Za wiarygodne Sąd uznał dowody z dokumentów, których autentyczność nie budziła wątpliwości. Sąd pominął dowód z zeznań świadków B. J. i P. G., albowiem strona pozwana

nie wskazała adresów zamieszkania tych świadków, pomimo zobowiązania nałożonego na rozprawie w dniu 13 grudnia 2013 r.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 27 października 2014 roku wniosła pozwana K. S., zaskarżając go w całości

i zarzucając naruszenie przepisu postępowania, a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niezastosowanie, które to uchybienie miało wpływ na treść wyroku, polegające na naruszeniu zasady swobodnej oceny dowodów i wyprowadzeniu błędnego wniosku o tym, że pozwana nie udowodniła zarzutów podniesionych w toku sprawy, co do istnienia rozbieżności

w wyliczeniach należności między dłużnikiem osobistym a powódką, a w konsekwencji nie wykazała, że należność dochodzona pozwem jest mniejsza niż wysokość zabezpieczenia w postaci hipoteki kaucyjnej. Wskazując na powyższy zarzut apelująca wniosła o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, a także zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej okazała się nieuzasadniona.

Sąd Apelacyjny w całości podziela i uznaje za własne – bez potrzeby powtarzania – zarówno dokonaną przez Sąd I instancji ocenę materiału procesowego, wyprowadzone na podstawie tej oceny ustalenia faktyczne i ich kwalifikację prawną w zakresie wszystkich możliwych do zastosowania w ukształtowanych przez powoda przedmiotowych granicach powództwa przepisach prawa materialnego. Komplementarnemu i nie wymagającemu uzupełnienia stanowisku Sądu Okręgowego w tej materii skarżąca nie przeciwstawiła tego rodzaju zarzutów, które mogłyby je w jakikolwiek sposób zdyskwalifikować.

Zakres kognicji Sądu odwoławczego, stosownie do treści przepisu art. 378 § 1 k.p.c., wyznaczają granice apelacji. W tych granicach Sąd ten zobowiązany jest do merytorycznej, kompleksowej oceny zaskarżonego wyroku. Obowiązek ten nie ma wszakże charakteru absolutnego, wyabstrahowanego od treści wyartykułowanych przez skarżącego zarzutów. O ile bowiem, w zakresie naruszenia prawa materialnego treść tych zarzutów ma znaczenia marginalne, o tyle – co się tyczy zarzutów naruszenia prawa procesowego Sąd drugiej instancji jest nim związany (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 31 stycznia 2008 roku, III CZP 49/07). Innymi słowy, jeśli apelujący zarzutów tego rodzaju nie zgłosi, zagadnienie naruszenia przepisów procesowych pozostawać musi poza sferą zainteresowania tego Sądu (za wyjątkiem tych przepisów których naruszenie przełożyć się może na stwierdzenie nieważności postępowania zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c.).

Podkreślić wypada, iż apelacja wywiedziona w niniejszej sprawie przez pozwaną formułuje jeden zarzut odnoszący się do mającego wpływ na treść wydanego orzeczenia naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie określonej nim zasady swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji poczynienia błędnych ustaleń co do rzeczywistej wysokości wiarygodności przysługującej powodowi w stosunku do dłużnika osobistego. Z zarzutem powyższym nie sposób się zgodzić. Dokonana przez Sąd Okręgowy ocena zebranego materiału dowodowego jest kompletna i szczegółowa; Sąd ten wskazał, którym dowodom i z jakiej przyczyny dał wiarę, a którym waloru wiarygodności odmówił bądź uznał je za nieistotne z punktu widzenia ustalenia istotnych okoliczności sprawy.

Jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa czy w sposób oczywisty błędna, dokonana

z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd drugiej instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd Okręgowy, czyli bada czy zostały zachowane kryteria

określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że co do zasady Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Nadto, jeżeli z danego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych (por. przykładowo postanowienie z dnia 11 stycznia 2001r., I C KN 1072/99, Prok. I Pr. 2001r., Nr 5, poz. 33, postanowienie z dnia 17 maja 2000r., I CKN 1114/99, nie publ., wyrok z dnia 14 stycznia 2000r, I CKN 1169/99, OSNC 2000r., nr 7-8, poz. 139). Należy zaznaczyć, że to, że określony dowód został oceniony niezgodnie z intencją skarżącej, nie oznacza naruszenia wskazanego wyżej przepisu. Ocena dowodów należy bowiem do sądu orzekającego i nawet w sytuacji, w której z dowodu można było wywieść wnioski inne, niż przyjęte przez Sąd, nie dochodzi do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 7 czerwca 2006r., sygn. akt I ACa 1407/05, LEX nr 2784150. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołując się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącej odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżąca powinna wskazać, jakie kryteria oceny naruszył Sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008r., sygn. akt I ACa 180/08, LEX nr 468598). Z tych wszystkich powodów w ocenie Sądu Apelacyjnego, dokonana przez Sąd Okręgowy ocena dowodów, wbrew odmiennemu stanowisku apelującej, kwestionującej część dokonanych przez ten Sąd ustaleń faktycznych, nie narusza dyrektyw wynikających z art. 233 § 1 k.p.c. jest ona logiczna, spójna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego oraz – wbrew zarzutom – apelującej – nie pomija okoliczności istotnych dla prawidłowości procesu wnioskowania, ani nie pozostaje w sprzeczności z treścią zgromadzonych dowodów. Ustalenia i argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd odwoławczy uznaje za własną, co czyni niecelowym ich powtarzanie, a apelująca ustaleń tych skutecznie nie podważała. Nadto nie sposób doszukać się w tej ocenie dowolności. Argumentacja zaprezentowana w apelacji stanowi powtórzenie stanowiska pozwanej, które reprezentowała przed Sądem Okręgowym. Skarżąca nie przedstawiła natomiast jurydycznych argumentów skutecznie podważających stanowisko i w konsekwencji rozstrzygnięcie Sądu I instancji. Przede wszystkim zaś stopień ogólnikowości podniesionych przez nią zarzutów nie daje praktycznie możliwości zajęcia głębszego, zindywidualizowanego w odniesieniu do poszczególnych ustaleń rzeczowego stanowiska. W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje dokonane w sprawie przez Sąd Okręgowy ustalenia, a w konsekwencji przyjmuje także za w pełni prawidłową (nie kwestionowaną zresztą także przez apelującą) przeprowadzoną przez ten Sąd analizę materialnoprawnych podstaw roszczeń powoda zgłoszonych w niniejszym procesie w aspekcie przepisów art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece (tj. Dz. U. z dn. 2001 roku, poz. 1361 ze zm.) w zakresie roszczenia głównego i art. 481 k. c. w zakresie rozstrzygnięcia o odsetkach ustawowych od zasądzonego świadczenia.

Biorąc zatem pod uwagę wskazane wyżej okoliczności apelację pozwanej, jako pozbawioną uzasadnionych podstaw, oddalono (art. 385 k.p.c.).

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. oraz § 2, § 6 pkt 7 oraz § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 461).

SSA M. Sawicka SSA E. Buczkowska-Żuk SSA A. Kowalewski